

[Domov](#) > ... > [Denarni Zahtevki](#) > [Insolventnost/stečaj](#) > Portugal

Insolventnost/stečaj

Vsebino zagotavlja

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

 Portugalska

Uvodna pripomba:

Pravna podlaga za informacije v tem spisu je v zakoniku o insolventnosti in sanaciji podjetij (Código da Insolvência e da Recuperação de Empresas) (v nadaljnjem besedilu: CIRE, tj. kratica zakonika v portugalščini), kakor je bil odobren z uredbo-zakonom št. 53/2004 z dne 18. marca 2004 in nazadnje spremenjen z uredbo-zakonom št. 57/2022 z dne 25. avgusta 2022.

1 Zoper koga je mogoče uvesti postopek v primeru insolventnosti?

Postopek v primeru insolventnosti se lahko sproži zoper katero koli fizično ali pravno osebo in zoper zapuščino, ki se ne deduje; združenja brez pravne osebnosti in posebne odbore; družbe civilnega prava; gospodarske družbe ali družbe civilnega prava, ki imajo gospodarsko obliko, do datuma dokončnega vpisa pogodbe, s katero so ustanovljene zadruge, v register pred vpisom njihove ustanovitve v register; posamezne poslovne subjekte z omejeno odgovornostjo in vsa druga samostojna sredstva (člen 2(1), točke (a) do (h), CIRE).

Zoper pravne osebe javnega prava in gospodarske javne subjekte; zavarovalnice, kreditne institucije, finančne družbe, investicijska podjetja, ki opravljajo storitve v zvezi z lastništvom sredstev ali vrednostnih papirjev tretjih oseb, in kolektivne naložbene podjeme se ne sme uvesti postopek v primeru insolventnosti, saj so nezdržljivi s posebnimi ureditvami za take subjekte (člen 2(2) CIRE).

2 Kateri so pogoji za uvedbo postopka v primeru insolventnosti?

Kadar dolžniki ne morejo izpolniti vseh svojih neporavnanih obveznosti (člen 3 CIRE).

Namen postopka zaradi insolventnosti je upnikom zagotoviti postopek iz načrta insolventnosti (če tega ni, likvidacijo premoženja insolventnega dolžnika) in razdeliti izkupiček, ki so ga ustvarili upniki (člen 1(1) CIRE).

Kadar ima dolžnikovo podjetje gospodarske težave ali mu neposredno grozi insolventnost, lahko sodišče zaprosi, da začne postopek posebne revitalizacije (členi 17-A do 17-I CIRE).

Kadar ima dolžnik katere koli druge vrste gospodarske težave ali mu neposredno grozi insolventnost, lahko zaprosi sodišče, da začne poseben postopek za dogovor o plačilu (členi 222-A do 222-J CIRE).

3 Katero premoženje je sestavni del stečajne mase? Kako se obravnava premoženje, ki ga je dolžnik pridobil ali ki je bilo nanj preneseno po uvedbi postopka v primeru insolventnosti?

Stečajno maso sestavljajo vsa dolžnikova sredstva ob razglasitvi insolventnosti.

Del stečajne mase so prav tako vsa premoženjska sredstva in pravice, pridobljene v postopku zaradi insolventnosti – na primer lastninske pravice, služnostne pravice, pridržek lastninske pravice itd. (člen 46(1) CIRE), ki se lahko pretvorijo v denar.

Kadar je insolventna stranka poročena in ima skupno lastništvo nad premoženjem, stečajna masa vključuje tudi delež premoženja para, ki mu pripada z zakonom.

4 Kakšna pooblastila imata dolžnik in stečajni upravitelj?

V skladu s sodbo o razglasitvi insolventnosti je lahko dolžnik v primerih, ko je podjetje vključeno v stečajno maso, sam odgovoren za upravljanje stečajne mase (člen 223 CIRE), če so izpolnjeni pogoji iz člena 224 CIRE.

Upravitelj v postopku v primeru insolventnosti, ki ga imenuje sodnik (člen 52(1) CIRE), vodi postopke v primeru insolventnosti in ima v njih osrednjo vlogo.

Upravitelj v postopku zaradi insolventnosti je med drugim odgovoren za:

pripravo na plačilo dolgov insolventne stranke v stečajno maso in nadzor nad prodajo premoženja, ki je del stečajne mase, da se izkupiček razdeli med upnike, poleg tega pa se zagotovi, da se ohranijo in uživajo pravice insolventne stranke ter da podjetje ne preneha poslovati; ter po možnosti preprečitev poslabšanja gospodarskih razmer (člen 55(1) CIRE).

5 Pod katerimi pogoji je mogoče uveljavljati pobote?

Terjatve do stečajne mase se lahko pobotajo z dolgovi do navedene stečajne mase, če so izpolnjene zahteve iz člena 99 zakonika CIRE.

Ta dogovor omogoča upnikom v postopku zaradi insolventnosti, da svojo terjatev pobotajo z dolgovi do stečajne mase, tako da je mogoče vzajemne terjatve odpraviti. Tako se terjatev upnika izterja, ne da bi bilo treba njegov dolg poplačati v stečajno maso, s čimer se prepreči združevanje sočasnih upnikov.

To je način lajšanja plačil in preprečevanja navzkrižnega plačila.

Poleg splošnega pravila iz člena 99 zakonika CIRE obstajajo še druge pravne določbe o možnosti pobotov, tj. člen 102(3), točka (e), člen 154(1), člen 242(3) in člen 286 zakonika CIRE.

6 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na trenutne pogodbe, katerih stranka je dolžnik?

Učinki insolventnosti na veljavne pogodbe, katerih stranka je dolžnik, so odvisni od narave pogodbe. Določeni so v členih 102 do 119 CIRE.

Dvostranske pogodbe (iz katerih izhajajo obveznosti med obema strankama) se praviloma izvajajo na enak način, pri čemer se ohranijo pogoji, o katerih sta se dogovorili stranki.

Če pa zahteve iz pogodbe na dan razglasitve insolventnosti niso bile v celoti izpolnjene, se njeno izvajanje prekine, dokler upravitelj v postopku zaradi insolventnosti ne izda izjave o izvajanju ali neizvajanju (člen 102(2) CIRE). Če stečajni upravitelj ne želi izvajati pogodbe, nobena stranka nima pravice do vračila tistega, kar je že vložila (člen 102(3) CIRE).

Na primer:

- kupoprodajna pogodba s pridržkom lastninske pravice (če je prodajalec insolventna stranka): druga stranka lahko od nje zahteva izpolnitev zahtev iz pogodbe, če jim je bilo blago ob razglasitvi insolventnosti že dostavljeno (člen 104(1) CIRE);
- predpogodba (pri kateri je insolventna stranka potencialni prodajalec): izpolnitve zahtev iz pogodbe ni mogoče učinkovito zavrniti, če iz zgodovine blaga izhaja korist potencialnega kupca (tj. če je potencialni prodajalec potencialnemu kupcu izročil ključne za določeno nepremičnino) – člen 106(1) CIRE.

Če je dolžnik v dveh letih pred razglasitvijo insolventnosti izvršil dejanja, ki so škodljiva za stečajno maso (tj. dejanja, ki zmanjšujejo, ovirajo, omejujejo ali ogrožajo poplačilo upnikov), se lahko poravnajo v skladu z

določbami člena 120 CIRE in naslednjih.

7 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na postopke, ki so jih sprožili posamezni upniki (razen za pravde v teku)?

Z razglasitvijo insolventnosti se med drugim ustavijo vsi izvršilni postopki ali ukrepi, ki so jih začeli upniki v postopku zaradi insolventnosti in ki lahko vplivajo na premoženje v stečajni masi, ter prepreči začetek ali nadaljevanje izvršilnih postopkov, ki jih sprožijo upniki v postopku zaradi insolventnosti (člen 88(1) CIRE): na primer, če je dobiček insolventne stranke zaplenjen, se ta zaplomba ob razglasitvi insolventnosti začasno prekine.

Po drugi strani se prekinjene tožbe za insolventnega dolžnika odpravijo, ko je bil ta razglašen za insolventnega in ko je končan postopek zaradi insolventnosti, s končno porazdelitvijo ali zaradi nezadostnega premoženja (člen 88(3) CIRE).

Ob razglasitvi insolventnosti vse obveznosti insolventne stranke, za katere ne velja odložni pogoj, takoj zapadejo v plačilo (člen 91(1) CIRE).

S sodbo o razglasitvi insolventnosti se začasno ustavijo vsi zastaralni in prekluzivni roki, ki jih lahko dolžnik med postopkom izpodbija (člen 100(1) CIRE).

8 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na nadaljevanje pravnih, ki tečejo v trenutku uvedbe postopka v primeru insolventnosti?

Po razglasitvi insolventnosti se lahko vsi postopki zoper dolžnika, ki se nanašajo na premoženje, vključeno v stečajno maso, na predlog upravitelja v postopku zaradi insolventnosti združijo s postopkom zaradi insolventnosti, pri čemer se sklicuje na ekspeditivnost postopka (člen 85(1) CIRE). Upravitelj v postopku zaradi insolventnosti je torej odgovoren za nadomeščanje insolventne stranke v vseh tožbah, tudi brez soglasja nasprotne stranke (člen 85(3) CIRE).

9 Katere so glavne značilnosti udeležbe upnikov v postopku v primeru insolventnosti?

Upniki v postopku zaradi insolventnosti dejavno sodelujejo v postopku, pri čemer morajo svoje terjatve prijaviti v 30 dneh v roku iz sodbe (člen 36(1), točka (j), in člen 128(1) CIRE).

Vsi imetniki finančnih terjatev do insolventne stranke ali terjatev, zajamčenih s sredstvi, ki so del stečajne mase in katerih ustanovitev je bila izvedena pred razglasitvijo, se štejejo za upnike v postopku zaradi insolventnosti.

Od datuma razglasitve insolventnosti je treba v okviru postopka v primeru insolventnosti opraviti vsa plačila upnikom za zagotovitev, da se zoper stečajno maso ne more uvesti in izvajati noben izvršilni ukrep.

Upniki so torej upravičeni do udeležbe na sestanku upnikov v skladu s členom 72(1) CIRE.

Na vsak euro ali del terjatve se pridobi en glas, če so bile take terjatve že priznane s pravnomočno odločbo, izdano v zvezi s preizkusom in razvrstitvijo terjatev ali v okviru poznejšega ukrepa preizkušanja, ali kadar upnik izpolnjuje oba pogoja iz člena 73(1), točki (a) in (b), CIRE.

10 Na kakšen način lahko stečajni upravitelj uporablja premoženje iz stečajne mase oziroma razpolaga z njim?

Upravitelj v postopku zaradi insolventnosti lahko premoženje iz stečajne mase uporablja ali z njim razpolaga v skladu z določbami členov 149, 150, 157 in 158 zakonika CIRE.

Prodaja premoženja iz stečajne mase je bistvena transakcija za poplačilo terjatev. Za to je odgovoren upravitelj v postopku zaradi insolventnosti, ki ima v zvezi s tem svobodno izbiro.

Potem ko sodba o razglasitvi insolventnosti postane pravnomočna in je bil sklican sestanek upnikov za preučitev poročila upravitelja v postopku zaradi insolventnosti, ta prodaja vse premoženje, zaseženo za stečajno maso, če upniki na zgoraj navedenem sestanku niso nasprotovali taki prodaji (člen 158(1) CIRE).

Upniki s stvarnim zavarovanjem za sredstva, ki bodo prodana, morajo imeti besedo glede vrste prodaje ter biti obveščeni o določeni osnovni vrednosti in ceni predlagane odprodaje; pod določenimi pogoji lahko predlagajo, da sredstva pridobijo oni sami ali tretja oseba (člen 164(2) in (3) CIRE).

Izkupiček od odprodaje premoženja, razen zneskov, ki so potrebni za tekoče stroške, mora biti nakazan na tekoči račun uprave stečajne mase pri kreditni instituciji, ki jo izbere upravitelj (člena 150(6) in 167(1) CIRE).

11 Katere terjatve je treba prijaviti zoper dolžnikovo stečajno maso in kako se obravnavajo terjatve, nastale po uvedbi postopka v primeru insolventnosti?

1. Obstajajo tri vrste terjatev v primeru insolventnosti:

(i) zavarovane in prednostne;

(ii) podrejene in

(iii) navadne terjatve.

Zavarovane terjatve so tiste, ki imajo zavarovanje, vključno s prednostnimi pravicami, ter vključujejo kapital in obresti do vrednosti zavarovanih sredstev (člen 47(1) CIRE). Vendar obstajajo nekatera jamstva, ki se odpravijo z razglasitvijo insolventnosti. Imetniki takih jamstev izgubijo status zavarovanih upnikov (člen 97 CIRE).

Prednostne terjatve so tiste, ki imajo splošne prednostne pravice do premoženja, ki je del stečajne mase ter je lahko premočnina in nepremičnina (člen 47(4), točka (a), CIRE).

Podrejene terjatve so tiste, ki so navedene v členu 48 CIRE, „razen če imajo splošne ali posebne prednostne pravice ali hipoteke, ki po razglasitvi insolventnosti ne prenehajo veljati“ (člen 47(4), točka (b), CIRE).

Vse druge terjatve se imenujejo navadne terjatve (člen 47(4), točka (c), CIRE).

12 Katera so pravila o prijavi, preverjanju in priznanju terjatev?

Upniki v postopku zaradi insolventnosti, vključno z državnim tožilstvom, morajo v roku, določenem v sodbi o razglasitvi insolventnosti, vložiti zahtevo za preverjanje svojih terjatev. Takšnim zahtevam je treba priložiti vsa razpoložljiva dokazila (člen 128(1) CIRE).

Pravila o oddaji, preizkusu in priznanju terjatev so določena v členih 128 do 140 zakonika CIRE.

13 Katera so pravila o razdelitvi iztržkov? Kako se razvrščajo terjatve in pravice upnikov?

Pravila, ki se uporabljajo za poplačilo upnikov, določajo različno obravnavanje glede na to, ali so terjatve zavarovane, prednostne, navadne ali podrejene, v skladu s členi 172 do 184 CIRE.

Te določbe vključujejo tudi: možnost plačila dolga tretje osebe, ki vključuje subrogacijo, in ureditve, ki se uporabljajo v primeru skupne odgovornosti dolžnikov.

14 Kateri so pogoji in učinki končanja postopka v primeru insolventnosti (zlasti s poravnavo)?

Postopki v primeru insolventnosti se lahko končajo:

- po končni porazdelitvi,
- po sklepu o potrditvi načrta insolventnosti,
- na zahtevo dolžnika (če ta ni več insolventen) – člen 231 CIRE,
- če upravitelj v postopku zaradi insolventnosti ugotovi, da stečajna masa ne zadostuje za plačilo dolgov (člen 232 CIRE).

Ko se postopek zaradi insolventnosti konča, prenehajo vsi učinki razglasitve insolventnosti in dolžnik ponovno pridobi pravico do razpolaganja s svojim premoženjem, ki ga lahko proda ali odstopi. Nato lahko svobodno upravlja svoje podjetje in premoženje (člen 233(1) CIRE).

Najpomembneje pa je, da se upniki v postopku zaradi insolventnosti ne soočajo več z omejitvami glede uveljavljanja pravic do dolžnika, razen tistih, ki so določene v načrtih insolventnosti ali plačevanja.

Pogoji in učinki končanja postopka v primeru insolventnosti so določeni v členih 231 do 234 zakonika CIRE.

15 Katere so pravice upnikov po končanju postopka v primeru insolventnosti?

Načeloma lahko upniki po končanju postopka v primeru insolventnosti svoje pravice zoper dolžnika uveljavljajo brez kakršnih koli omejitev, razen tistih, ki jih vsebujejo morebitni načrt insolventnosti in načrt plačil ter člen 242(1) zakonika CIRE.

Za uveljavljanje pravic so izvršilni naslov sodba, s katero je odobren načrt plačil, in sodba o preizkusu terjatve, ali če je ustrezno, odločba, izdana v poznejši tožbi za preizkus terjatev, skupaj s sodbo o odobritvi načrta insolventnosti.

V členu 242(1) zakonika CIRE je določeno, da v primeru odpusta obveznosti fizične osebe v obdobju dodeljevanja niso dovoljene izvršbe na premoženju dolžnika, namenjene poplačilu terjatev v postopku zaradi insolventnosti.

16 Kdo mora nositi stroške in izdatke, nastale med postopkom v primeru insolventnosti?

Stroški in izdatki postopka v primeru insolventnosti se štejejo za dolgove do stečajne mase (člen 51 zakonika CIRE).

Pred poplačilom terjatev v postopku zaradi insolventnosti upravitelj v postopku zaradi insolventnosti od stečajne mase odšteje premoženje ali pravice, potrebne za plačilo stroškov in izdatkov postopka, vključno s stroški in izdatki, ki naj bi nastali do končanja postopka.

Stroški in izdatki postopka se plačajo v skladu s členom 172 zakonika CIRE.

V primeru odpusta obveznosti fizične osebe skrbnik zneske, prejete ob koncu vsakega leta med obdobjem dodeljevanja, najprej uporabi za plačilo stroškov in izdatkov postopka v skladu s členom 241 zakonika CIRE.

17 Katera so pravila v zvezi z ničnostjo, izpodbojnostjo ali neizvršljivostjo pravnih dejanj, ki so v škodo vseh upnikov?

Členi 120 do 127 CIRE določajo možnost razveljavitve dejanj, ki škodijo skupnim interesom upnikov (dejanj, ki zmanjšujejo, ovirajo, omejujejo, ogrožajo ali zavlačujejo poplačilo stečajnih upnikov), če so izpolnjene okoliščine iz teh členov.

Zakonodaja, ki se uporablja

[Zakonik o insolventnosti in sanaciji podjetij \(CIRE\)](#)

[Uredba \(EU\) 2015/848 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. maja 2015 o postopkih v primeru](#)

Opozorilo: Vsebina tega informativnega lista ni zavezujoča za kontaktno točko ali sodišča ter ne izključuje obveznosti upoštevanja veljavne zakonodaje in njenih morebitnih sprememb. Pri zgoraj navedenih določbah zakonika CIRE je upoštevana različica uredbe-zakona št. 53/2004 z dne 18. marca 2004 do vključno revizije, sprejete z uredbo-zakonom št. 57/2022 z dne 25. avgusta 2022.

■ Zadnja posodobitev: 30/06/2025

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.